

BIOLOGIJA

EKSTERNA PROVJERA ZNANJA UČENIKA
NA KRAJU III CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE

UPUTSTVO

VRIJEME RJEŠAVANJA TESTA JE 60 MINUTA

Ne otvarajte test dok vam test-administrator ne kaže da možete početi sa radom.
Učenikov rad mora biti napisan hemijskom olovkom.

Pažljivo pročitajte svako pitanje.

Pažljivo pročitajte uputstva koja su napisana ispred svake grupe pitanja.

U pitanjima od 1 do 3 zaokružite slovo ispred tačnog odgovora. Prilikom odgovaranja na pitanja od 4 do 10 pažljivo popunite tabele.

U pitanjima od 11 do 21 jasno i precizno napišite odgovore na za to predviđeno mjesto. Ako odgovor dajete na više načina, nedvosmisleno označite koji da ocjenjivač boduje.

Pitanje će se vrednovati sa 0 bodova ako je:

- netačano
- zaokruženo više ponuđenih odgovora
- nečitko i nejasno napisano
- rješenje napisano grafitnom olovkom

Ukoliko pogriješite, prekržite i rješavajte ponovo. Nije dozvoljena upotreba korektora.

Želimo vam puno uspjeha!

ŠIFRA UČENIKA

U pitanjima od 1 do 3 zaokružite slovo ispred tačnog odgovora.

1. Zaokružite NETAČNU tvrdnju.

Karakteristike golosjemenica su:

- A. U četinarima se proizvodi smola
- B. Listovi su im prekriveni voskom
- C. Četinari su tokom čitave godine zimzeleni
- D. Na četinarima se razvijaju dvopolni cvjetovi

2 boda	
--------	--

2. Gemula je:

- A. loptasto tjelašce od ameboidnih ćelija okružena zaštitnim omotačem
- B. igličasta tvorevina sunđera koje mu daju potporu
- C. faza u razvoju sunđera koja se po građi i načinu života razlikuje od odrasle jedinke
- D. rožna supstanca koju luče ćelije mezogleje

2 boda	
--------	--

3. Zaokružite NETAČNU tvrdnju:

- A. Trihina je parazit iz grupe valjkastih crva
- B. Ženka trihine polažu jaja oko analnog otvora domaćina
- C. Čaure trihine ostaju trajno u mišićima
- D. Odrasle jedinke trihine žive u crijevu domaćina

2 boda	
--------	--

U pitanjima od 4 do 10 pažljivo popunite tabele.

4. Upišite X na odgovarajuće mjesto u tabeli tako da povežete pojam sa odgovarajućom tvrdnjom.

A – Ugljeni hidrati
B – Bjelančevine
C – Masti

1. Služe za obnavljanje i rast tijela
2. U sistemu organa za varenje razlažu se do glicerola i masnih kiselina
3. U sistemu organa za varenje se ne razlažu već se apsorbuju u nepromijenjenom obliku
4. Osnovni su izvor energije u našem tijelu

Pojam	Tvrdnja			
	1.	2.	3.	4.
A.				
B.				
C.				

2 boda

5. Upišite X ispred odgovarajuće tvrdnje (tačne ili netačne).

Tvrdnja	Tačna	Netačna
Mucin je sluz koja štiti sluzokožu želuca od štetnog dejstva hlorovodonične kiseline		
Hlorovodonična kiselina je neophodana za aktivnost tripsina		
U usnoj duplji se vrši i hemijsko i mehaničko varenje hrane		
Peristaltika je proces upijanja hranljivih materija u crijevu		

3 boda

6. Upišite X ispred odgovarajuće tvrdnje (tačne ili netačne).

Tvrdnja	Tačna	Netačna
Lišajevi su bioindikator koji svojim prisustvom ukazuju na kvalitet životne sredine		
Na zagađen vazduh su najosjetljiviji korasti lišajevi		
Na mjestima gdje je aerozagađenje veliko, lišajeva nema.		
Lišaji žive na mjestima gdje dospijevaju oksidi sumpora i azota		

3 boda

7. Upišite X ispred odgovarajuće tvrdnje (tačne ili netačne).

Tvrdnja	Tačna	Netačna
U ekonomskom pogledu, trave su najvažnija familija u biljnom carstvu.		
Plod žitarica čini hranljivo tkivo bogato skrobom, bjelančevinama i vitaminima.		
Žitarice se teško vare u organizmu čovjeka.		
Dobro osušen plod žitarica godinama gubi kvalitet.		

3 boda

8. Upišite X ispred odgovarajuće tvrdnje (tačne ili netačne).

Tvrdnja	Tačna	Netačna
Oblik i veličina ćelije zavisi od mjesta gdje se nalaze i uloge koju vrše.		
Veličina ćelije se mjeri milimetrima i centimetrima		
Jedro je organela u kojoj se čuvaju informacije.		
Ćelijska membrana sadrži vodu, bjelančevine i šećere		

2 boda

9. Upišite X na odgovarajuće mjesto u tabeli tako da povežete karakteristiku sa odgovarajućim carstvom.

- A. Višećelijski heterotrofni organizmi
 B. Višećelijski autotrofni organizmi
 C. Jednoćelijski organizmi bez organizovanog jedra

1. Monera
 2. Protisti
 3. Biljke
 4. Životinje

Karakteristika	Carstvo			
	1.	2.	3.	4.
A.				
B.				
C.				

2 boda

10. Popunite tabelu brojevima tako da pokažete kretanje krvi u malom krvotoku počevši od desne komore (4).

1. plućne vene
 2. lijeva pretkomora
 3. plućne arterije
 4. desna komora
 5. pluća

4.				
----	--	--	--	--

1 bod

U pitanjima od 11 do 21 upišite odgovore na za to predviđeno mjesto.

11. Složeni šećer koji se nalazi u ćelijskom zidu gljiva i skeletu insekata je _____.

1 bod

12. U prazna polja tabele upišite pojmove koji nedostaju.

A. PRAŽIVOTINJE	B. OBLIK TIJELA	C. KRETANJE
		<i>Bičevima</i>
	<i>Stalni oblik tijela</i>	
<i>Amebe</i>		

3 boda

13. Klasa skrivenosjemenica kod koje prilikom klijanja sjemena, najčešće kotiledoni ostaju u zemlji je _____.

1 bod

14. Koji su vodozemci na slici?

A. _____

B. _____

C. _____

2 boda

15. Crvi nemaju razvijen sistem organa za disanje već dišu _____.

1 bod

16. Kojoj grupi tkiva pripada koštano?

Odgovor: _____

1 bod

17. Proces spajanja jedara spermatozoida i jajne ćelije je proces _____.

1 bod

18. Navedite tri tipa nerava.

1. _____

2. _____

3. _____

3 boda

19. Navedite tri para krupnih žlijezda koje luče pljuvačku.

1. _____

2. _____

3. _____

3 boda

20. U koji tip disanja spada razmjena gasova između ćelija i krvi?

Odgovor: _____

1 bod

21. Bijela boja aksona (neurita) potiče od _____.

1 bod

POPUNJAVA KOMISIJA ZA OCJENJIVANJE

Ukupan broj osvojenih bodova na testu: _____

Ocjena: _____

KOMISIJA:

_____

_____

GLAVNI OCJENJIVAČ: _____

Dana _____ 2020. godine